

Л. О. Литвинова, Н. М. Захарова, О. Б. Тонковид, Н. В. Гречинська, О. М. Донік
 Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
 Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

ДЕЯКІ ПОКАЗНИКИ ЗДОРОВ'Я СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ «ПІЛОТНИХ» ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

Реформування системи охорони здоров'я за пілотним проектом у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях має на меті не тільки впровадження сімейної медицини, але й реорганізацію сільської медицини та створення сприятливих умов для ефективного медичного обслуговування сільських пацієнтів. Проте слід сказати про відмінності областей на «старті» проекту. По-перше, ступінь урбанізації областей різний: питома вага сільських жителів у Вінницькій обл. становить 45% (830 тис.), в Дніпропетровській – 16,5% (550 тис.), в Донецькій – 10% (420 тис.), що необхідно враховувати при реорганізації медичного забезпечення населення. По-друге, аналіз захворюваності сільських жителів у вищезазначених областях демонструє значні розбіжності: Вінницька обл. посідає перші рангові місця з поширеності захворювань (2122,3%) та первинної захворюваності (745,3%) і перевищує показники по Україні відповідно на 30%

та 26%. Проте Донецька обл. характеризується навпаки найнижчими показниками – відповідно 1269,4% та 405,1%, що майже вдвічі менше, ніж у Вінницькій області. Дніпропетровська область займає проміжну позицію, при цьому останнім двом областям притаманна позитивна динаміка щодо захворюваності за останній рік. Одним з найбільш чутливих показників здоров'я населення є малюкова смертність, що може найшвидше відреагувати на організаційні зміни. Проте в усіх «пілотних» областях спостерігається негативна динаміка смертності сільських немовлят, що сягнула понад 12% і перевищує таку по Україні на 22,4%. Реформа триває, про її кінцеві результати – зниження захворюваності, смертності – ще зарано говорити. Стан здоров'я сільських жителів «пілотних» областей потребує постійного моніторингу з наданням уніфікованих звітів, які дадуть можливість зробити ґрунтовні висновки про доцільність певних організаційних заходів.

Н. О. Ляхова, І. А. Голованова

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

ЗНАЧЕННЯ МЕТОДІВ ІМІТАЦІЙНОГО І ОПТИМІЗАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ТЕХНОЛОГІЇ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У полі сучасних інформаційних технологій в світових наукових дослідженнях і практичній діяльності підприємств украї вагоме значення набувають оптимізаційні й імітаційні моделі. Використовуючи сучасні технології, можливо продуктивно будувати, аналізувати і широко використовувати експериментальні методи, застосовувати структурне ситуаційне економічне моделювання та моделювання альтернативних систем організації та керування конкретними лікувально-профілактичними закладами та системою охорони здоров'я в цілому.

Сучасні інформаційні технології дозволяють реалізувати методи нечіткої логіки у виді експертних систем з нечіткими правилами, моделювати динамічні процеси з нечітко описаною математичною моделлю, використовувати функ-

ції встановлення залежності між різними параметрами, вирішувати задачі, для яких поки не знайдені формальні методи й алгоритми, а вхідні дані неповні і суперечливі. До таких систем, зокрема, відносяться соціально-економічні структури. Проте, для того, хто приймає управлінське рішення в сучасному світі інформаційних технологій, з'являється реальна можливість відносно просто змоделювати відповідний об'єкт або систему і «обіграти» практично будь-яку ситуацію в цьому керованому об'єкті (системі). Використання методу імітаційних і оптимізаційних моделей у керуванні охороною здоров'я дає можливість проводити нескінченне число іспитів таких моделей і, у невимірно короткі проміжки часу, знаходити відповідності між можливими структурами і функціями маркетингової системи медичних

послуг, альтернативно виділяючи моделі стійкого і оптимального функціонування. Це дозволяє коректно співвіднести керуючі параметри таких імітаційних моделей з реальними показниками,

що характеризують конкретну діяльність лікаря, лікувально-профілактичного закладу або системи охорони здоров'я в цілому.

П. Н. Малыш, И. В. Фесенко

Департамент здравоохранения Луганской облгосадминистрации

РЕФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В ЛУГАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Луганская область – крупный промышленный регион востока Украины, продукция которого широко известна на международном рынке.

С провозглашением Украины как суверенного государства область, занимает одно из ведущих мест в формировании валового национального продукта.

Вместе с тем вследствие происходящих социально-экономических процессов сложилась неблагоприятная демографическая ситуация. (За последние 10 лет численность жителей в регионе уменьшилась почти на 200 тыс. человек).

Естественный прирост имеет отрицательный характер (в отдельных сельских районах до 12,0%). По индексу человеческого развития область занимает 26–27 место среди других регионов Украины.

В соответствии с материалами опроса, проведенного в 2010 году (до принятия программы), около 67% жителей были не удовлетворены медицинским обслуживанием. В качестве основных причин были: изношенная материально-техническая база медицинских учреждений, недостаточное обеспечение больниц лекарственными средствами и др.

Анализ ситуации показал, что к началу реформ (2010 год) в области была малоуправляемая и низкоэффективная инфраструктура медицинских учреждений (795 ЛПУ, в том числе: 121 больница, 33 диспансера, 121 амбулаторно-поликлинических учреждений, 13 станций скорой медицинской помощи, 373 фельдшерско-акушерских пунктов и другие). Медицинскую помощь оказывали 8015 врачей: каждый третий – пенсионного возраста и 20198 средних медицинских работников). Дефицит врачебных кадров составлял без малого 3 тыс. специалистов (в 2010 году – 2747, сегодня – 1500).

Именно это стало толчком к осуществлению реформ в медицинской сфере.

В 2010 году была утверждена региональная программа развития здравоохранения Луганщины, которая явилась основой для модернизации отрасли.

Перед региональной системой здравоохранения была поставлена трудная и сложная задача:

– способствовать преодолению демографиче-

ского кризиса;

– повысить уровень медико-социальной защиты населения;

– улучшить кадровое обеспечение лечебных учреждений;

– совершенствовать систему здравоохранения на всех ее уровнях.

Первичный уровень

Луганщина не пилотный регион, но, тем не менее, нами уже сегодня создано 30 центров первичной медико-санитарной помощи, которые осуществляют медицинское обслуживание 75% населения области. К 1-му июля текущего года планируем открыть еще 8 таких центров, что позволит полностью перейти на медицинское обслуживание по принципу семейной медицины.

Несомненно, что реформа первичного звена не проходит гладко и на этом пути возникают трудности.

Это, прежде всего:

– слабая материальная база Центров,
– низкая заработная плата медицинских работников;

– недостаточная укомплектованность врачебными кадрами (69%);

– неудовлетворительное обеспечение санитарным автотранспортом (30% от норматива, несмотря на то, что ежегодно приобретает за счет местных бюджетов до 25 автомобилей), медицинским оборудованием (40% от табеля оснащения, ежегодно приобретаем на сумму более 350 тыс. грн.), компьютерной техникой (5% от необходимого).

Поэтому первоочередными задачами, являются:
– строительство новых медицинских объектов (амбулаторий – 60 млн. грн. из расчета 6,5 тыс. грн./ кв.м. при средней площади амбулатории 150–200 кв. м.);

– капитальный ремонт помещений, которые не соответствуют санитарным требованиям;

– дооснащение центров и амбулаторий медоборудованием (необходимо 14,8 млн. грн.), автомобилями (необходимо 45 млн. грн.);

– реорганизация ФП, расположенных в селах с населением до 300 жителей в медицинские пункты временного базирования (в 2013 году таких